

1925-08-15

AFSENDER

J. O. Jacobsen

MODTAGER

Frederik Poulsen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Modtagersted:
København

Omtalte personer:
Carl Jacobsen

Arkivplacering:
Ny Carlsbergfondets arkiv

DOKUMENTINDHOLD

Læge J. O. Jacobsen skriver til Frederik Poulsen om Carl Jacobsens sidste dage på professors Schous klinik. Han benytter samtidig lejligheden til at takke Frederik Poulsen for hans bøger.

TRANSSKRIFTION

Den 10/8 1925

Hr. Forfatter, Dr. phil. Frederik Poulsen!

Da jeg i Dag i "Politikens" Kronik læste Deres af saa stor Beundring lysende, smukke Ord om Brygger Carl Jacobsen, fik jeg en uimodstaaelig Trang til at sende Dem et Par Ord, for at meddele Dem nogle Indtryk, jeg som Læge fik af denne virkelig storstilede Mand i hans allersidste Dage da han - mærkelig faamælt overfor de ikke mange, der talte med ham - skænkede mig stor Fortrolighed, fordi jeg, som han sagde, "ogsaa var Doktor Jacobsen" et Navn han kunde huske, medens han ellers havde ondt ved at erindre Navne og Personer, som flygtigt krydsede hans Vej i den senere Tid, da hans Hukommelse var begyndt at svækkes stærkt". Han bar sin Sygdom, Kræft i Blære og Blærehalskirtel, der medførte betydelige Smerter og Vandladningsbesvær, med den største Taalmodighed, og saa sin Skæbne i Møde som en Helt. Rolig og fattet gik han til den vanskelige Operation, klar over Risikoen ved det farlige Indgreb, der desværre ikke førte til noget, fordi Kræften fra Prostata havde bredt sig til Blærevæggen og det omgivende Væv, saa den ikke kunde fjernes. Og med lige saa beundringsværdig Styrke bar han de svære Lidelser efter Operationen da han fik en Ileus, som ikke kunde hæves og derfor maatte føre til Døden.

Han var ganske klar over, at hans Dage snart vilde være til Ende, men han frygtede ikke Døden. Jeg har sjældent set nogen se den i Møde med et saadant Heltemod som han, og jeg har jo i Fagets Medfør set mange Mennesker dø.

Desværre har jeg kun kendt Carl Jacobsen personlig i hans sidste Dage. Jeg havde aldrig talt med ham, før han blev indlagt paa Professor Jens Schous Klinik paa Martinsvej, hvor jeg den Gang var Assistent. Men hemmeligt havde jeg beundret denne storstilede Mand og hans Virke gennem mange Aar. Imidlertid havde jeg hørt, at han skulde være en meget overlegen og utilnærmelig Person, som ikke taalte nogensomhelst modsigelse, endsige Kritik, og jeg nærmede mig ham med Frygt og Bæven. Hvor overrasket blev jeg da ikke, da han

afsløre sig som en let tilgængelig, elskværdig Mand, der gerne hørte andres Meninger og med Liv og Sjæl diskuterede med én paa Kunstens Omraade saa stor Undermaaler som den der skriver disse Linjer.

Gang paa Gang talte vi sammen om hans Plan med Spiret paa Frue Kirke, hvis Taarn vi kunde see fra Vinduet hans Værelse paa Kliniken, og det gjorde ikke mindste Skaar i hans Velvilje overfor mig, at jeg aldeles ikke var enig med ham i hans Argumenter for Spirets Anbringelse. Ligesaa lidt følte han sig stødt over min aabenhjærtige Mening om forskellige af de Skulpturer, han havde skænket Byen.

I den korte Tid, jeg havde den Lykke at kende Carl Jacobsen, kom jeg til at beundre hans alsidige Viden og Kunnen, hans store store rene og rette Linjer, hans dybe Menneskelighed. Han saa saa uendelig sundt paa Livet som paa Døden, og han sagde ofte til mig, at han ikke brød sig om at leve den Dag, da han ikke havde usvækkede Kræfter til at arbejde - arbejde - og arbejde godt! og det havde han ikke længere syntes han. Derfor var det bedst for ham at dø nu.

Disse Ytringer af ham følger sig saa nøje

til det Billede, De giver af den flittige, omhyggelige, taalmodige, arbejdsglade Mand, der fik udrettet det Utrolige, kunde sætte i System og skabe Liv og Fart og nyde det rene Skønne som han kunde glæde sig over de materielle Værdier, der affødttes af Arbejdet.

Jeg kunde tænke mig, at disse mine Indtryk af Carl Jacobsen i hans sidste Dage vilde interessere Dem. Men jeg vilde dog vist alligevel ikke have sendt Dem disse Linjer, hvis jeg ikke havde haft den Følelse, at jeg kendte Dem saa godt gennem Deres Forfatterskab, der har givet mig saa megen Berigelse og saa megen Glæde gennem Aarene. Jeg har levet mig ind i det gamle Delfi med Deres Bøger, i Hellas' Kunst og Litteratur, og jeg har fulgt Dem paa Deres Rejser, glædet mig over "Mors Dreng" og faaet megen sund Latter over Midasdøgnet.

Jeg er ikke helt sikker paa, at det ikke egentlig væsentligst var for at faa Lejlighed til at sige Dem Tak for Deres Bøger, at jeg har skrevet dette Brev. Maatte det ikke have trættet Dem for meget. Og vil De venligst tilgive mig, at jeg som en Fremmed er brudt ind hos Dem?

Deres ærbødigst taknemmelige

J. O. Jacobsen

til det Rige, de gives af den flit.
lige, omhyggelige, taalensige, arbesje.
glade Mand, du fik indtallet det utro
lige, kunde walt i Gjeten og sløbe
Liv og Fant og syde det rene Skønne
som kan kunde glade sig over et mæle.
rikket Vardien, du afføder af Arbejdet.

Jeg kunde tænke mig, at disse minns
Sindstog af Cant Jacobsen i hans sidste
Dage vilde indtænke Dem. Men jo
vidt, jeg vist alligevel ikke kan vunde
Dem disse Linjer, hvis jeg ikke havde
haft den Kærlighed, at jeg kunde Dem
saa godt gjenminne Dem Forsøttens,
du har givet mig saa meget Besværet
og saa meget glade gjenminne Aarsene.

Jeg kan leve mig ind i det gamle
Delfi med Dem Døgen, i Helles
Kvindes af Litteratur, og is har født
Dem paa Dem Røgen, glædelig
over "Mors Drenge" og fandt omgænger
med Læser over midt i sig.

Jeg er ikke helt sikker paa, at det
ikke egentlig var muligt for at
paa Lygtheden til at søge Dem Tale
for Dem Døgen, at jeg kan skrive
det Du.

Maatte det ikke have traktet Dem for
mig. Og vil det være det Alsigende,
at jeg som en fremmed er blevet indtænkt
Dem? Dem endelig Taknemlig
J. O. Jacobsen

S. 4. 168.

den 18 1901.

M.
Løjtnant, St. phil. Fr. Bøllum!

De fik i Døgen i Politikkens "Kronik" Læst O.
ne og saa stor Beundring tynde, smittet
Lad me Døgen Cant Jacobsen, fik jeg
en indmodentlig Bøgen til at vunde Dem
et Par Ord, for at meddele Dem noget
Teg, jeg som Døgen fik af dem Vished
Kærlighed. Mand i hans allersidste
Døgen, da han - mærkeligt faamalt overfor
de ikke mange, du kaldt med ham - han
hede mig stor Fortrolighed, fordi jeg, som
han sagde, "og saa var, Doktor Jacobsen
et Navn, han kunde tænke, mistenke
eller havde ombt ved at træde han
og og Bøgen, som fløjtligt brydsede
hans Bøgen i den samme Tid, da hans
Kærlighed var brydsede at vunde
Staat."

Han kan sin Sjæle, Kraft i Blone og
Blanketaktik, du med første belysning
Smertens og fandt to Drengebesvar, med
den sidste taalensige, og saa sin
Kærlighed i Mødet som en Helt. Bøgen og
fattet gik han til den saarelige Bøgen.
Lone, Han over Rindkøben ved det første

Indreg, der desuovne ikk' fæstte sig noget
jordi. Kæftlen fra Provanta havde bredt sig
til Blæsevejgen og det omgivende Land,
saa den ikke hiende fjærene. Og med lige
saa bevidningsværdig Styrke ba' han
de svare Lidelse efter Operationen, da
han fik en Febris, som ikke hiende kom
og derfor maatte føre til Døden.
Man var ganske klar om, at hans Døds
Maat ikke var til Ende, men han tog
Lede i det Sidste. Jig har oftest set
noget af det i Møde med et vakkert
Menneske som han, og jeg kan jo i den
gode Medfør selv mange Mennesker
se.

Desuovne kan jeg ikke nævne Carl Jacobsen
personlig i hans vidste Dage. Jig havde
aldrig Talt med ham, før han blev
indlagt paa Hørslevs paa Skovs
Minik paa Møllensvej, hvor jo den
engang var Assistent. Men Mennesket
havde jeg beundret den ene elendige
Mand og hans Kirke gennem mange Aar.
Imidlertid havde jeg hørt, at han skulde
være en meget overlegen og vittig Mand
Person, som ikke talte nogen anden
Mands Tale, end sine Kritisk, og jeg tænkte

højst med Frygt og Bæven. Men oven-
skudt blev jeg da sikker, da han afslørede sig
soren en behagelig, elskværdig Mand,
der gerne hørte andres Meninger og med
Lid og Sjæl tilhørdte med sin paa Min.
Hans Omraade var stor Kredsvarde som
han, der skrev sine Læger.

Jeg og Gang talte vi sammen om hans
Plan med Spirit paa Frie Kirke, hvis Døds
Virkende se på Mindet i hans Læse paa
Klædning, og det gjorde ikke mindst Saa
i hans behagelige overfor mig, at jo altsaa
ikke var enig om ham i hans Begreb om
Sjæle Behandling. Lige saa lidt vilde han
sig selv om min aabenhjærte Mening
om forskellige af de Skitser, han havde
skrevet Dyr.

I den korte Tid, jeg havde den Lykke at kende
Carl Jacobsen, havde jeg til at beundre
hans almindelige Vidne og Kønner, hans store
rene og rette Læger, hans dybe Menne-
skelighed. Man saa' saa iendelig smukt,
Dyr og jeg, paa Læst som paa Døds,
og han sagde ofte til mig, at han ikke
brød sig om at leve den Dage, da han
ikke havde usvulstet. Kæftlen vil at an-
byde - anbyde - anbyde - og anbyde
godt! Og det havde han ikke længe
spørgt ham. Derfor var det bestemt for ham
at dø. Disse Udførelse af ham siger sig selv
saa mange